

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

16. Vestis alba.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Virtutem primam esse puto compescere A
linguam,
Proximus ille Deo est, qui scit ratione
tacere.

Hinc Glossa in 3. Eccles. Disciplina Py-
thagora est, per quinquennium tacere, & post-
ea eruditos loqui.

Marul. lib. 4.
Ebor. tit. 2.
Silentium ve-
terum mona-
chorum.
Psal. 106.

O quam enixius, tenaciusque illi cul-
tores eremi, cultores erant silentii! Mul-
titudine millium, & quingentorum Mo-
nachorum sub uno Amone Abbate soli-
tudinem taciturnitate æquabat. Mirum
planè silentium! *Letati sunt, quia silue-
runt, & deduxit eos in portum voluntatis co-
rum.*

Marul. ibid.

Romualdus Camaldulensium Auctor,
dum montem solitarius coleret, septen-
nii silentio spirituales Psalmorum intel-
ligentiam meruit, quos etiam cum piè &
elegantè exponeret, dicere solebat: *De-
dit mihi Dominus linguam, mercedem meam:*
(hoc est, mercedem silentii) poterat &
dicere: *linguam eruditam* & in ipsa laudabo
eum.

Eccles. 51.
Isa. 50.

Ex Vitis Patrum: Theonem in cellula
causam annos triginta silentii habuisse
continentiam perhibent.

Psal. 38.

Quidam Sanctorum Patrum adiit aliù,
ut aliquid edisceret, & primà vice audi-
vit illud Psalmi: *Dixi, Custodiam vias
meas, ut non delinquam in lingua meâ.* Nec
amplius reversus est, ut aliud edisceret.
Et post quadragesimum annum interro-
gatus, cur amplius ad Magistrum non
esset reversus, respondit, se adhuc non
didicisse primam lectionem Psalmi: *Ut
non delinquam in lingua meâ.* in illo spatio
quadragesima annorum.

Hieron. in
epist.

Hinc meritò Hieronymus monet: *Ad-
huc tacens considera, & provide, ne quid pe-
nites dixisse.* Et Ambrosius testatur. *Quam-
plures vidi loquendo in peccatum inci-
disse, vix quæquam
tacendo.*

VESTIS ALBA.
PVNCTVM XVI.

Sprevit illum Herodes cum exer-
citu suo, & illi induit vestem ve-
ste albâ, & remisit ad Pilatum.
Luc. 23.

Quoniam innocentissimi causa decrat
Iudicibus, Iudices ipsi non decrant
causa, sed tamen & inimici nostri suat Iu-
dices innocentie Christi, dum cum indu-
unt symbolis innocentie. Hæc hodie
Iudicibus sistitur, sed constans omnino,
sed inconcussa.

Acute huc allegoriam Gregorius cum
tropologia simul necit ad illa verba Io-
bi: *Si expavi ad multitudinem inimicorum.* Be-
nè, inquit, Christus non expavit, quia ne-
quaquam terret exterius numerus ho-
stium, quem non devastat interiùs turba
victorum.

Vita nimirum innocens, & immacu-
lata nullis malevolorum incuribus labat,
nullis calumniarum succumbit insidiis,
nullis invidorum tenebris obscuratur, ac
semper vel furentibus cincta hostibus
triumphat. Pulchrè hoc D. Ennodius:
*Nec bonorum facem meritorum, maledicentis
credendum est, extingui posse consuetu. Quo-
modo estis dente tangatur invidi splendor vitæ,
umbram venenatæ oblocutionis excludit, acto-
rem, (aliàs auctorem) repetunt tenebra, qua
ad involvendum jubar aptantur, nitorem sy-
derum nox infusa non obruit, ad genium cla-
ritatis proficit cum obscuritate constitit.* Sic,
sic & Christi innocentia inter densissimas
hostium, & calumniarum tenebras lu-
cidior, sic semper candidior emicuit. Vn-
de & apud Lucâ λαμπρῶν, hoc est, splen-
denti, ac nitidâ veste perhibetur amictus.
Nec quidem otiosum, inquit Ambrosius, *Ambros. in
quodâ albâ veste induitur Dominus ab Herode, Luc. 23.
immaculata tribuens iudicia passionis, quodâ
Agnus Dei sine maculâ cum gloriâ, peccata
mundi susciperet.*

Certe

Cant. 2.

Certe non potest non circumvestiri A candore, qui induitur innocentia, qui pasceatur inter lilia. Secura est conscientia, quae nullius sibi est conscia sceleris, quae ambulat in innocentia in medio domus suae.

Tullius in Sallustium: Carere debet omni vitio, qui in alterum paratus est dicere.

Job. 11. Variab.

Si non manserit in tabernaculo tuo injustitia, defossus securus dormies. Vbi pulchre Variablis: Iacebis securus, veluti fossa circumducta. Metaphora sumpta e re bellica, ubi quod milites ab hostili exercitu securi reddantur, fossis, vallisque sese protegant, ut ita aliquantulum arma deponant, ac securiter conquiescant. Quid ab Herode, ac exercitu ejus securum reddidit Salvatorem? Innocentis vitae conscientia, qua, veluti fossa circumducta, securus jacebat, nullum omnino timens: Quis ex vobis, inquit, argues me de peccato?

Joan. 8.

Psal. 38.

D. Ambros.

Begregie plane D. Ambrosius in illud: Obmutui, & silui a bonis. Silui, inquit, a bonis, quia bona conscientia non eget defensione verborum, quae suo nexa est testimonio, ipsa sui iudex, ideo Paulus ait: Mihi autem pro minimo est, ut a vobis iudicetur. Adversus calumniantes, & peccatores justus suo iudicio contentus est: non possunt aliena verba crimen effingere, quod propria non recipit conscientia.

D. Maxim. Math. 27.

D. Maximus Taurinensis hom. 2. de accusato, & condemnato Domino, ad illud: Peccavi tradens sanguinem justum. Magnum, inquit, divina innocentia testimonium est, dum accusator ejus & confitetur de scelere, & reus est de mercede.

1. Pet. 2.

Exod. 12. Gracè. Cant. 5. Interlin.

Ea propter albam induitur, qui omnino peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus.

Agnus est absq; macula, & uovus apud Septuaginta, irreprehensibilis. Manus ejus cornutis. Interlinearis: In nullo reprehensibilis.

Nec manus tantum, sed a capite ad pedestoras est irreprehensibilis. Propterea & id mortis genus elegit, quo expansus in Cruce, & manus, & pedes, & universa membra nuda inimicorum oculis exposuit, ut ea illi inspicerent, ac in singulis divinam munditiam, & innocentiam prae-notarent. Sic Theodoros ad illa Speranza Scriptura selecta.

verba: Foderunt manus meas, & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea, ipsi vero consideraverunt, & inspexerunt me. En diligentius, inquit, nunc nudum in Cruce, hoc videns scrutare. Inspice linguam: omni probro carentem, & auditum omni noxa liberum: oculos item, qui nullam extrinsecus corruptionem seuserunt: & manus quidem ab injustitia alienissimas, omni autem justitia ornatas: pedes non in malitia occurrentes, sed virtutis studium emensos. Scrutare quam diligentissime omnia corporis membra. Non poteris non fateri, & cum ea, quae sic illum intuita erat, non dicere: Dilectus Carnes, meus candidus.

O candorem! o innocentiam pulcherrimi nostrarum animarum sponsi! In hujus persona Propheta regius: Ego autem in innocentia mea ingressus sum. Pes meus stetit in directo. Unde & de illo dictum est: Via ejus, via pulchra, & omnes semitae ejus pacifica. Vbi Salonius: Quae sunt ista via sapientiae? Via sapientiae sunt actiones Domini, quas gessit in carne, quae via pulchra sunt, quia divina.

Et verè quacunq; ex parte Iesum videas, ac perscruteris, undique sese pandit Divinitatis ejus candor, & innocentia: nullibi plane non sanctus, innocens, impollutus, & a peccatoribus segregatus apparet.

Talis enim decebat, ut nobis esset Pontifex sanctus, & purus, omnisq; expers labis, innocens, & Chrysostomo, Theophylacto, Oecumenio, sine dolo, quicq; neminem deciperet, impollutus, & incorruptus, immaculatus, incemeratus, in violabilis, illisus, extra omnem paritatem plusquam lapsus ille Indicus amiantus, ad quem hic Paulus videretur alludere, & de quo post Plinium Athanasius, quod ex eo, utpote flexili, tela, linteaque pettexit, ignique injecta ardeant quidem, sed ex eo splendidiora exeant. Segregatus a peccatoribus, Glossa, & Primasius, ab omni peccato immunis, & a conversatione peccatorum (Cajetanus, quatenus peccatores) separatus, quod est esse omnino segregatum a peccatis; quod scilicet nullo vel minimo se unquam piaculo inquinaverit; sed nec inquinare potuerit, cum sanctissima

Psal. 21.

Psal. 25.

Prov. 1.

Salon. ibid.

Heb. 7.

Chryf.

Theophyl.

Oecumen.

Amiantis lapidis proprietates

Plin. lib. 36.

cap. 19

Athan. lib. de incar. Verbi.

Diosc. lib. 5.

c. 113.

Gloss. 1.

Primas.

Cajet.

Gggg ejus

eius voluntas, tam ob magnitudinem, ac A pleitudinem gratiæ creata, aliorumq; supernaturalium donorum, quam ob gratiam ipsam unionis, aded esset in bono confirmata, ipsiq; rectitudinis regulæ conjuncta, ut ab eâ deflectere nullo modo posset, ac proinde esset *excelsior cælis factus*: excellentissima etenim illa sua puritate, qua superiorum Spirituum candorem longissimè ancecessit, vel in ipso suæ conceptionis initio non modò cæli verticem ipsum attigit, sed excelsiorem etiam B cælestium omnium illarum mentium nitorem, ac sanctitatem infinito spatio superavit.

Cant. 2.

En, en ipse stat post parietem nostrum, ait dilecta ejus in Canticis, prospiciens per la-

Ambros.

queos, eminens super retia. Ita legit Ambrosius, qui eam lectionem elucidans serm. 6. in Psalmum, *Beati immaculati.* Benè, inquit, *eminens*: quia solus est, quem retia non involuerint peccatorum omnes enim intra retia sumus, quia nemo sine peccato, nisi solus Iesus.

Non est ergo, non est, quòd falsi testes, quòd iniquissimi Iudices eum studeant irretire. *En ipse stat prospiciens per laqueos, eminens super retia.* Is solus est (subdit Ambrosius) quem nunquam cepit avaritia, nunquam ligavit dolus.

Cant. 1.

Greg. ibid.

Ecce, ecce tu pulcher es, dilecte mi, & decorus. Vbi etiam pulchrè Gregorius. *Idè pulcher, quia in Divinitate, & humanitate sine maculâ reprehensionis aspicitur.*

Plin. lib. 35.

110.

Plinius in naturali Historia de Appelle. Perfecta opera proponebat in pergula transeuntibus, ut vitia, quæ notarentur, auscultaret. Poterat sanè in Appellis tabula notari vitium, sed in figura, & imagine Patris quis vitium argueret? Et propterea innocentissima vita suæ perfecta opera proponebat in pergula transeuntibus, cum dicebat: *Quis ex vobis arguet me de peccato?*

Joan. 14.

Plutar. prob. 46.

Christus Crucis candidatus, cum veste alba indutus.

Christus, Fratres, (dicere liceat) ambibat Crucem. En ut propè ex ambientio antiquo more indutus alba. Crucisque se candidatum professus, de vita, & moribus probationes non abuit: *Quis, quis ex vobis arguet me de peccato?* Vnde & Crucem peroptatam adeptus, & eques

armatus factus est. Sic D. Thomas ad illa verba: *Christo igitur in carne passo, & 1. Petr. 4. vos eadem cogitatione armamini.* Nota, inquit, quomodo Dominus armatus fuit in Cruce: habuit enim in capite galeam, non de auro, sed de spinis: habuit loriceam non de ære, sed carnem immaculatam: habuit in manibus lanceam, vel gladium, sed magnos clavos manibus affixos, in pedibus quasi calcaria clavos infixos: pro equo vero habuit ipsâ crucē.

Huc illud Hæic: *Et erit iustitia cingulum lumborum ejus.* Oleaster: Id est, gloriabitur de iustitia, quemadmodum homo de pulchro cingulo, aut vestimento. Aut iustitia, sanctitate, ac innocentia quasi gladio ab omni calumniis se tuebatur: *Accingere gladio tuo super femur tuum, potentissime. Quoniam gladio? Specie tuâ, & pulchritudine tuâ, munditie, ac innocentia.* C

Hac tantum ille calumniatores devicit: *Surgentes testes iniqui, qui ignorabant me.* Augustinus: *Quid ignorabas, Domine? Respondet: Ignorabas peccatum.*

Venter ejus eburneus, distinctus sapphiris. Hebræicè: *Viscera ejus nitor, vel candidum ebur.* Proprietates eboris, candor, atque incorruptibilitas. Vbi cordis est innocentia, rinea, vermisque conscientia non remordet.

En ebur candidissimum, ac imputabile, quod nulla unquam tinea corripit, nullusve conscientia vermis omnino momordit. *Sicut agnus ad occisionem ducetur. At cur tanquam agnus? Quia innocenter, ed quod iniquitatem non fecerit, neque dolus fuerit in ore ejus.* Interlin. Quod de nullo alio potest dici: *Nemo enim mundus à foribus. Et ego tanquam agnus innocens, qui portatur ad victimam.* Nullam, nullam causam inveniò in homine isto. *Vulneratus est propter iniquitates nostras, non suas: attritus est propter scelera nostra, non sua: quia nulla perpetravit, nec penitus perpetrare potuit.* E

Insurrexerunt quidem in eum testes iniqui, sed mentita est semper iniquitas sibi. Psal. 26. Onus probationis, ex Iuriscoñsulto, incumbit ei, qui dicit. Et quis innocens esse posset, ut ait Imperator ille, si accu-

Gre.

fare sufficeret? In multis Christum accusabant, sed non erant convenientia testimonia. & semper innocencia triumphabat.

Eccles. 9.
Hug. Carens.
ibid.

O beatos, qui hanc Christi innocentiam pro viribus æmulantur! *Omni tempore* (olim monebat Sapiens) *sunt vestimenta tua candida.* *Omni tempore*, Hugo Carensis, id est, adversitatis, & prosperitatis, *sunt vestimenta tua*, id est, conversatio exterior, gestus, habitus, ingressus, status, silentium, locutio, & cætera opera tua, *candida*, candore virtutum, & innocentia, & sine fuce pravæ intentionis: quæ vestimenta debent esse duplicia; decor enim interioris conversationis, id est, recte intentionis, debet esse conjunctus decori exterioris conversationis: & talis vestis est Christiana.

Apoc. 7.

Beati, inquam, qui hac induti sunt, qui nec *inquinaverunt vestimenta sua*, qui & *laverunt stolas suas*, & *decalbaverunt eas in sanguine Agni*. Hi. hi cum Christo ambulabunt in albis.

Alba Christi.
Herodes
munit ad
lucubrium.

Albâ igitur, ut symbolo innocentia, Christus induitur ab Herode: quamvis non ea homini mens fuerit, ut innocentiam, verum potius, ut fatuitatem prænotaret. Voluit enim Herodes irrisorie indicare Pilato, quem ipse tulisset calculum de regno, quod Christo obiciebatur: stultulum nimirum cum ita decla-

Cic. pro Marc.
Plin. in Paneg.
Luc. 23.

rans, ac regni candidatum (sic olim ex candidâ dicebantur) non esse, nisi per risum. Vnde & sprevit illum cum exercitu suo: contempsit scilicet illius accusatam rerum novarum molitionem, cum videret accusati conditionem nihil apparatus, nihil opis humanæ, nihil divitiarum, copiarum nihil haberis, deinde hominis (ut iudicia Principum aliquando sunt) semifatui, qui nihil responderet ad rogata, tanquam ignarus omnino, & expertus rerum publicarum, & rationum regni: cum è contra ipse haberet & consilia callida, & exercitum, quo suum regnum tueretur, Christus nihil haberet horum, stultum potius esse iudicavit, quam facinorosum, atque demonstravit illusionem, & veste indutâ.

Christus stultus magis, quam facinorosus visus Herodi.

En ergo hodie, ut verè *devidetur iusti simplicitas!*
En ut ille, qui Patris est Sapientia,

Iob. 12.

factus est in derisum omni populo, canituum eorum totâ die. *terem. 3.*

Deus, (dicere poterat) tu scis insipientiam meam, quàm gravi scilicet ab his afficiar ignominia. *Psal. 68.*

O, ô verus David accinctus *ephodâ lineolâ* quàm despectus, quàm vilis hodie effectus in oculis Michol, impiæ synagogæ! O David irrisus à Rege Gerh!

Heu! heu! *sapientia huius mundi stultitia est apud Deum.* Sed nunc sapientia Dei mundo stultitia est! Quàm id, rogo, injuriosum ipsi Dei sapientiæ? Ipse quoque Deus, inquit Naziazenus, quàmvis per multis nominibus vocetur, nomine sapientiæ impensius, quàm ullis aliis delectatur.

Ipsi Christi discipuli, ubi illud audierunt: *Non est vestram nosse tempora, vel momenta,* timuerunt iterum interrogare, inquit Chrysostomus, ne audirent: *Et vos sine intellectu estis.* Quàm igitur grave incretæ sapientiæ stultam reputari, stultitiam dici?

Ad huiusmodi exemplum, Fratres, Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc saculo, stultus fiat, ut sit sapiens. Stulti sumus propter Christum, quando Christus stultus est habitus pro nobis.

Sapientem hanc Christi fatuitatem ediscamus, cujus quidem propriæ notæ sunt hæ, quas ex Iacobo subiecio: *Que desursum est sapientia, primum quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis consentiens, plena misericordiâ, & fructibus bonis, non iudicans, sine simulatione, vel ut multi veteres Codices legunt, & si muljungunt, iudicans sine simulatione, aut personas non accipiens.* Hæ, inquam, notæ veræ sapientiæ, quæ *desursum est, descendens à Patre luminum, non sapientiæ, quæ deorsum est, terrena, animalis, & diabolica.*

Ad veram sapientiam suo nos sententiarum pondere adhortans Gregorius ad illa verba: *Zachæus ascendit in arborem sycomorum:* Siveraciter, inquit, sapientes esse, atq; ipsam Dei sapientiam contemplari (liceat addere, ac imitari) appetimus, stultos nos humiliter cognoscamus: relinquamus noxiam sapientiam, discamus laudabilem fatuitatem. Hanc Zachæus didicit, cum sycomorum

conscendit. Et quid per sycomorum, quæ A
 ficus fatua dicitur, nisi stultitia designat-
 ur? Quid verò in hoc mundo stultius,
 quam amissâ non quærere, possessâ ra-
 pientibus relaxare, nullam pro acceptis
 injuriis injuriam reddere, immò ad-
 dis aliis patientiam præbere? Quasi sy-
 comorum nos ascendere Dominus præ-
 cipit, cum dicit: *Qui auferit, quæ tua sunt,
 ne reperas*. Et rursum: *Si quis te percussorit
 in dexteram maxillam, præbe illi & alte-
 ram.*

O stultitiam verè sapientem, quæ non
 discitur, nisi in sycomoro, hoc est, in Cru-
 ce, quæ credentes alit, ut ficus! quem-
 admodum ait Beda, & ab incredulis irri-
 detur, ut fatua: inquam is, qui per fi-
 dem tanto autè concederat, dicebat:
Stultissimus sum virorum: Hugo Card.
 quoad mundanam sapientiam, quæ stul-
 titia est apud Deum: *Et sapientia hominum
 mundanorum non est mecum qui intendo
 æternis.* (Sapientiam loquimur inter per-
 fectos, sapientiam verò non hujus sæculi, neque
 Principum hujus sæculi, qui destruntur, sed
 loquimur Dei sapientiam) Non didici sapien-
 tiam hujus mundi, aut Philosophorum,
 qui temporalia abicere, æternis intende-
 re, idola contemere, Christum mortuū,
 & Deum invisibilem adorare stultitiam
 reputant.) *Prædicamus Christum cruci-
 fixum: Iudeis quidem scandalum, Gentibus
 autem stultitiam.* Et novi scientiam Sancto-
 rum, quæ juxta Bernardum est, tempora-
 liter cruciari, & in æternum gloriari.

Beda lib. 5.
 in Luc. c. 77.
 Prov. 30.
 Hugo Card.
 ibid.

1. Cor. 2.

2. Cor. 1.

C *Vi ergo similem fecistis Deum?* Isa. 40.
*Cui assimilastis me, & adæquastis, & Isa. 46.
 comparastis me?*
 Vah, vah indignitatem! Salvatore[m] Christi per
 mundi, Filium Dei in statera: bilance cū indignè post-
 prædone, sicario, ac parricidâ appendi *habitus la-*
(Et cum iniquis reputatus est) neq; tamen ironi-
 præferri! *Hic est Deus noster, & non asti-*
mabitur alius adversus eum: seu Græcè,
non reputabitur alius adversum me. Et ta-
 men nunc latro præ eo reputatur, ac asti-
 marur.

B *Verbum Domini proiecerunt.* Septuagin-
 ta: *Verbum Domini reprobarerunt.* Chal-
 dæus: *Verbum Domini detestati sunt.*
Vulimus eum despectum ab omni popu-
lo, & novissimum virorum. Hebr. *& ces-*
satorem virorum, vel. & cessavit à viris, hoc
 est, usque adeo se dimisit, ac humiliavit,
 ut ferè hominis capacitatem per humili-
 tatē exhausterit, ita ut eū majori humili-
 tate jam humana natura stare non posset,
 sed omnino desinere, cessareque deberet.
C Vnde Paulus: *Semetipsum exinanivit.* Græc.
Philip. 2. cæ, evacuavit, Tertullianus, exhausti, vel
inanivit.

O, ô novissimum, & altissimum! (ex-
 clamat Bernardus) ô humilem, & subli-
 mem! ô opprobrium hominum, gloriam
 Angelorum! Nemo, nemo illo sublimior,
 nemo humilior, qui cum sceleratis deputa-
 tus est.

D *Ego autem sum vermis, & non homo.* He-
 braus apud Cajetanum: *Ego autem ut ver-*
mis habeor. Genezardus: *Abjectissimus,*
 & contemptissimus coram mortalibus,
 imbecillimus, & plene expositus homi-
 num proculcationi: vermi similis, ab-
 jectus, & contemptus. *Opprobrium ho-*
minum, & abjectio plebis. Chaldaus, por-
 tans vituperia hominum, & despectio populo-
 rum. Tertullianus, & nullificamen populi.
E Campensi *Fabula hominum, & contumelia*
vulgi, aut velut in paraphrasi: *sterquilini-*
um Adæ, & infima plebis sæc.

Hæu! quò profundius descenderet,
 qui sese eousque demisit, ut vel infimæ
 plebis sæci, veluti sterquilinum, & ipsius
 sæcis sit hodie posthabitus!
 Iste, istène, ô Sponsa electus, tã ex mil-
 libus, an potius præ uno, eoque, seculissim-
 mo rejectus, ac reprobatus? Ita verum
 est:

Bern. in ser-
 ser. 4. heb-
 panosa.

Psal. 21.

Tertul. lib.
 contra Iudæos.

Cant. 5.

BARABBÆ ELECTIO,
 & Christi reprobatio.

PVNCTVM XVII.

*Quem vultis dimittam vobis,
 Barabbam, an Iesum, qui dicitur
 Christus? Matth. 27. Non
 hunc, sed Barabbam. Erat au-
 tem Barabbas latro, Ioan. 18.*